

ДЕКЛАРАЦИЯ ОТ БУДАПЕЩА ОТНОСНО ОБЩЕСТВЕННОТО ЗДРАВЕ И НЕЗАКОННИЯ ТРАФИК НА ХОРА

Участниците в *Регионалната конференция по въпросите на общественото здраве и незаконния трафик на хора в Централна, Източна и Югоизточна Европа*, проведена от 19 до 21 март 2003г. в Будапеща:

- **като потвърждават**, че незаконния трафик на хора е нарушение на човешките права;
- **загрижени**, че жертвите на незаконния трафик на хора в централна, източна и югоизточна Европа са били и продължават да бъдат изложени на гама от свързани със здравето проблеми, включително, но не и само, физически и психологически малтретирания и травми, предавани по полов път и други инфекциозни, и не инфекциозни болести и усложнения, включително HIV/СПИН и туберкулоза;
- **като отчитат**, че в някои от страните от региона, нивата на случаи на заболявания от HIV и туберкулоза, особено на туберкулоза устойчива на лекарствено лечение, са достигнали епидемиологично ниво;
- **убедени**, че съществува нужда да се обърне внимание на свързаните със здравето и общественото здраве аспекти на незаконния трафик на хора;

се съгласиха и поеха ангажименти за следното:

- Въпреки многото положени усилия и прогреса в борбата с незаконния трафик на хора, както на регионално, така и на глобално ниво, необходимо е да бъдат отделени повече внимание и ресурси на проблемите относно здравето и общественото здраве, свързани с незаконния трафик.
- Жертвите на незаконния трафик трябва да получат достъп до всеобхватни, постоянни, съобразени с пол, възраст и култура, здравни грижи, които да се фокусират върху постигането на цялостно физическо, умствено и социално благосъстояние.
- Здравните грижи трябва да бъдат предоставяни от подготвени професионалисти, в сигурна и спокойна среда, в съответствие с професионалните, етични кодекси, като се спазва принципа, че жертвите трябва да бъдат напълно информирани за същността на предложените грижи, да дадат информираното си съгласие да ги получат и да им бъде предоставена пълна конфиденциалност.
- Необходимо е да бъдат установени минимални стандарти относно здравните грижи, предлагани на жертвите на незаконния трафик. Тези стандарти трябва да бъдат разработени в сътрудничество между правителства, междуправителствени, неправителствени организации и академични институции, на основата на всеобхватни проучвания и най-добрите практики.
- Различните етапи на интервенция изискват различни приоритети, с оглед здравните грижи, предлагани на жертвите.

По време на началната фаза на спасяване, която започва от момента на контакт между жертва и професионалист в сферата на здравеопазването, и която често се осъществява в страната на предназначение и/или транзитно преминаване, грижите

трябва да бъдат съсредоточени върху лечението на наранявания и травми, кризисни намеси и основни здравни услуги, включително и даване на съвети.

По време на рехабилитационната фаза, която често се осъществява в страната на произход, грижите трябва да бъдат съсредоточени върху дългосрочните здравни нужди и реинтеграцията на жертвата. Последната трябва да получи здравно обслужване, съобразено с индивидуалните нужди и обстоятелствата по случая.

Някои от примерите за дългосрочни здравни нужди, без опит да се даде изчерпателен списък, могат да бъдат здравни съвети, контролни прегледи и тестове, и/или лечение за предавани по полов път инфекции, HIV/СПИН, туберкулоза, физически и психологически травми, злоупотреба с медикаменти и други подобни проблеми.

- Особено уязвима група, със специални здравни нужди, са малолетните и непълнолетните, станали жертва на незаконен трафик. Предоставените здравни грижи за тази група, трябва да следват дългосрочен, систематизиран подход и да взимат предвид възможността за дългосрочни умствени и психо-социални последици.

Нещо повече, явлението незаконен трафик на малолетни и непълнолетни, повдига сериозни юридически проблеми, включително и такива свързани с настояничество и попечителство, които трябва да бъдат разрешени, ако искаме да установим минимални стандарти за лечение и грижи.

- Приютите и рехабилитационните центрове играят важна роля при предоставянето на закрила, помощ, здравни грижи и сигурност на жертвите. Функционирането и управлението на приютите и рехабилитационните центрове трябва да следват професионален и стандартизиран подход.
- Трябва да бъдат развити специализирани програми за мулти-дисциплинарни здравни екипи, които да са фокусирани върху повишаване осъзнаването от страна на професионалистите в областта на здравеопазването, на специалните нужди на жертвите на незаконен трафик.
- Психо-социалните консултации играят решаваща роля за изграждането на доверие, набелязването на нуждите на жертвата, получаването на съгласие за предоставяне на здравно обслужване, ангажирането на лицето в определяне целите на възстановяване и помощ с оглед дългосрочно възстановяване и създаването на възможности за реализация.
- Социалните, възстановителни, образователни дейности и тези по професионално обучение, организирани в приюти и рехабилитационни центрове, играят важна роля във възстановяването на себеуважението и следователно имат положителен здравен ефект за жертвите.
- Необходимо е по-голямо разбиране на проблемите на общественото здраве, свързани с незаконния трафик. В рамките на целия регион трябва да бъдат осъществени кампании, относно рисковите групи, с оглед предотвратяване на стигматизиращите стереотипи и създаването на подходящо обществено отношение, както от страна на търсенето, така и на предлагането.
- Правителствата трябва да приемат все по-голяма отговорност за предотвратяване на незаконния трафик, а също и за предоставянето на сигурност, законно гарантирани права, закрила и грижи за неговите жертви, особено за малолетните и непълнолетните, като осигурят достъп до националните здравни структури и институции.

- Правителствата, междуправителствените и неправителствените организации трябва да засилят сътрудничеството по между си, включително и в международен аспект, чрез координиране и интегриране на здравните услуги, предоставяни в страните на предназначение, произход и транзит. Размяната на медицински данни, при условие че това става с информираното съгласие на жертвата и при обезпечаването на максимално ниво на конфиденциалност и защита на информацията, е от основно значение за осигуряването на последователност в предоставените грижи, ефективно управление на случая, както и на рехабилитацията и реинтеграцията.

С това участниците се ангажират да насърчават и стремят към осъществяването на препоръките, съдържащи се в този текст.

БРЮКСЕЛСКА ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ И БОРБА С НЕЗАКОННИЯ ТРАФИК НА ЧОВЕШКИ СЪЩЕСТВА

Европейската конференция за предотвратяване и борба с незаконния трафик на човешки същества – глобално предизвикателство за XXI век, проведена на 18 – 20 септември 2002г., събра заедно държавите – членки на Европейския съюз (ЕС), страните – кандидати, съседни страни като Русия и Украйна, новите независими държави от бившия СССР, страните от процеса за стабилизация и асоцииране, а също така САЩ, Канада, Китай, региони, международни организации (МО), междуправителствени организации (МПО), неправителствени организации (НПО) и институциите на Европейския съюз. Участваха над хиляда представители на гореизброените сектори.

Инициативата за конференцията беше на Европейската комисия, действаща по програма STOP II, създадена за да се подкрепят финансово действията за борба с и предотвратяване на незаконния трафик на човешки същества и сексуалната експлоатация на децата. Организацията на конференцията беше осъществена от Международната организация по миграция (МОМ), в тясно сътрудничество с Европейския парламент и Европейската комисия, като тя беше подкрепена от широк кръг заинтересовани страни и участници, по-специално онези правителства, които бяха домакини на подготвителните срещи.

Основната цел на конференцията беше да се създаде възможност да бъде обърнато внимание на тенденциите в незаконния трафик на хора и на една европейска политика, която да отговори на предизвикателство, заплашващо да подкопае наши основни ценности и пълната реализация на зона на свобода, сигурност и справедливост.

Конференцията използва за своя основа богатия опит, събран до този момент, в борбата с незаконния трафик на човешки същества, включително законодателни инициативи, многобройни семинари, конференции и срещи, занимавали се с въпроса за подобряването на междуправителствените и междуинституционални сътрудничество, проекти и имплементация на политиката, както на европейско ниво, така и над него. След няколко години, през които беше развивана една всеобхватна политика, конференцията положи още един крайъгълен камък в борбата с трафика на хора, който подкани действащите в тази сфера да предприемат следващите решителни стъпки, насочени към засилване на усилията за имплементация на най-добрите практики, идентифицирани в един всеобхватен и координиран европейски подход.

Незаконният трафик на човешки същества е отблъскващ и тревожен феномен, включващ принудителна, сексуална експлоатация, експлоатация на труда при условия сходни с тези на робството, експлоатация в сферата на просията и извършването на закононарушения от непълнолетни, а също така и в сферата на домашната прислуга. Тези практики представляват сериозни нарушения на човешките права на жертвите, така както тези права са залегнали в международното право и Хартата на основните права на ЕС. Вече е забелязано, че трафикът на човешки същества е криминална дейност, в която все повече навлиза транснационалната, организирана престъпност, осигуряваща си значителни незаконни приходи, които след това биват изпрани и

вложени в законния пазар, при твърде малък риск от наказателно преследване и конфискация.

Международната общност, включително институции на местно, регионално и правителствено ниво, НПО, МО, МПО и институциите на ЕС, са призовани да се справят с предизвикателствата на това явление в международната престъпност, с всички негови отблъскващи аспекти и да дадат един недвусмислен и всеобхватен отговор на национално, европейско и международно ниво, като работят за една всеобхватна, мултидисциплинарна и ефективно координирана политика, която да включва лица от всички засегнати сфери. Един такъв недвусмислен отговор трябва да бъде в съответствие с и да поставя на челно място стандартите за правата на човека, като например Принципите и насоките, разработени от върховния комисар по правата на човека на ООН, а също така трябва да отделя специално внимание на трафика на деца, като взема предвид техните най-добри интереси и да съответства на международните инструменти за правата на децата.

Всеобхватната европейска политика срещу незаконния трафик на хора, трябва да обърне внимание на цялата верига на трафика, като се започне от страните на произход, мине се през страните на транзит и се стигне до страните – получателки. На прицел трябва да бъдат взети набиращите хора лица, лицата, които транспортират жертвите, експлоататорите, другите посредници, клиенти и лица, които се облагодетелстват. Разработването на една по широка политика за управление на миграцията, също може да предложи съществен принос за намаляване и предотвратяване незаконния трафик на човешки същества. Нещо повече, в основата на дългосрочните усилия за ефективна борба с незаконния трафик на хора трябва да останат коренните причини за него, които не на последно място включват: безработицата, бедността, половото неравенство, включително статута на момичетата, социалните и културни отношения, търсенето на сексуални услуги, евтиния труд и други форми на експлоатация. Един глобален подход към незаконния трафик трябва да обърне внимание на всички форми на експлоатация, включително сексуалната експлоатация, експлоатацията на труда, по-специално на детския и на просията.

Брюкселската декларация, изготвена в духа на приноса, предоставен по време на подготовките на конференцията и в духа на приноса, направен на конференцията, има за цел по-нататъшно развитие на европейските и международни сътрудничество, конкретни мерки, стандарти, най-добри практики и механизми за предотвратяване и борба с незаконния трафик на човешки същества.

Коалицията от правителства, международни институции и НПО е призована да предприеме конкретни мерки и да интензифицира сътрудничеството в сферите на предотвратяването, закрилата и подпомагането на жертвите, полицейското и съдебно сътрудничество, с цел, по-специално, постигането на значително постоянно намаляване на незаконния трафик на човешки същества.

Представителите на страните, организациите и секторите, споменати по-горе, подчертаха своето намерение да развият работата срещу незаконния трафик на човешки същества на основата на проекта препоръките, стандартите и най-добрите практики, изложени в Приложението към тази Брюкселска декларация за предотвратяване и борба с незаконния трафик на човешки същества.

ПРЕПОРЪКИ, СТАНДАРТИ И НАЙ-ДОБРИ ПРАКТИКИ МЕХАНИЗМИ ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО И КООРДИНАЦИЯ

1. Международно сътрудничество и обмен на информация

- Всички международни организации, правителства и други лица, активни в международен план в борбата и предотвратяването на незаконния трафик на човешки същества трябва да направят по-интензивни координацията и обмена на информация помежду си, с оглед постигането на по-добре координиран отговор, за да се избегнат припокривания и дублирания на работата и да се максимизира ефекта от действията, предприети на международно ниво. Правителствата трябва да осигурят адекватни ресурси, за да могат всички МО и НПО, които играят значителна роля в борбата срещу незаконния трафик, да осъществят своите задачи. Нещо повече, за подобряването на сътрудничеството е императивно да се прилагат на практика международните инструменти и да се развият по-нататък плановете за действие, предлагащи прагматични и конкретни решения по въпросите на сътрудничеството, които трябва да бъдат оценени и развити по-нататък.
- Европейският съюз трябва да постави специално ударение на по-нататъшните усилия за по-голяма интеграция на страните – кандидатки в структурите на сътрудничество срещу незаконния трафик на човешки същества. Трябва да се отдели по-голямо внимание на връзката между Европейския съюз и държави, които не принадлежат към него, но са членки на Съвета на Европа, а също и на връзката с други държави, които са от значение за разглеждания проблем.
- В сферата на прилагането на закона и съдебното сътрудничество, трябва да се развият още повече контактите между компетентните власти, които да имат предимство пред използването на сложни процедури и структури.

2. Европейска експертна група и национални структури.

- Валидността и изпълнението на стандартите и най-добрите практики на политиката, насочена срещу незаконния трафик, както на национално, така и на международно ниво, трябва да бъдат обект на прегледи, консолидация и развитие. На европейско ниво, Европейската комисия трябва да основе Експертна група, състояща се от представители на правителства, МПО, НПО, международни институции, изследователски институции, частния сектор, като например транспортния и други заинтересовани.
- На национално ниво, систематични механизми, като например назначаването на национален докладчик и/или редовни срещи на мултидисциплинарни групи, биха подпомогнали редовните оценка, мониторинг и по-нататъшно подобрене на националните политики. На европейско ниво трябва да бъдат установени връзки между тези механизми, в тясно сътрудничество с институциите на ЕС, Европол (EUROPOL), Европейската съдебна мрежа, Евроджъст (EUROJUST) и Сепол (CEPOL).

3. Европейският форум за предотвратяване на организираната престъпност.

- В допълнение към основаването на Европейска експертна група по незаконния трафик, Европейската комисия трябва да полага по-интензивни усилия за

развиването и задълбочаването на междуинституционалния диалог и сътрудничество в рамките на Европейския форум за предотвратяване на организираната престъпност, по-специално с оглед да продължи набелязването на подходящи мерки срещу незаконния трафик на човешки същества и да се интензифицира диалога между публичните и неправителствени институции в тази сфера, на основата на консултативни механизми, които предстои да бъдат разработени. Целта е да се създаде европейска политика, която да включва постоянен и прозрачен процес на политически преглед, консолидация и по-нататъшно развитие на подходи и инструменти в борбата срещу незаконния трафик на човешки същества. С тази цел трябва да бъде основана нарочна подгрупа на Европейския форум за предотвратяване на организираната престъпност. Без забавяне трябва да бъде свикан Европейският форум за борба срещу незаконния трафик на човешки същества, за да може той да продължи своята важна работа и за да започне осъществяването на действията, произтичащи от тази Декларация.

4. Засилване на европейската мрежа за подпомагане на жертвите

- Всички организации, заети с предоставянето на помощ за жертвите трябва да развият по-нататък своята мрежа и взаимен обмен, с оглед да се осигури промулгацията и имплементацията на най-добрите практики, включително достъпността на информацията за наличието, както на правителствени, така и на неправителствени средства и ресурси, настаняване в “безопасни къщи” и мерки за подпомагане от специалисти. Тази мрежа, особено в рамките на сектора на НПО, трябва да бъде използвана и за да се улесни диалогът с релевантните европейски институции. Интензифицирането на мрежата ще има критично значение и за завръщането на жертвите на незаконния трафик. В допълнение на това секторът на МО-МПО-НПО и други, участващи в подпомагането на жертвите, трябва да положат усилия, за да осигурят управлението и качеството на предоставяните помощ и закрила за жертвите, например чрез развитието на рамка за самооценка, което предстои да бъде разработено по-нататък и подкрепено от Европейския форум за борба срещу незаконния трафик на човешки същества.

5. Европейска база – данни за изчезнали лица

- Трябва да се осъществи проучване, доколкото е възможно създаването на Европейска база – данни за изчезнали лица, която да е свързана с Интерпол и Европол и да включва специфични детайли за лица, за които има сериозни основания да се смята, че са жертва на трафиканти. Подобна база – данни е от критично значение в контекста на непълнолетни, които се предвиждат без придружител и които стават жертви на трафика на деца.

6. Мобилизиране на инструментите на ЕС

- Със страните на произход, транзит и получаване трябва да бъдат разработени по-нататък инструментите, използвани в сътрудничеството с правителствените власти или за подпомагане на НПО и гражданското общество. Програмите ТАСИС и ФАР продължават да обръщат внимание на проблема за трафика на човешки същества. Програмата CARDS за Балканите включва като своя стратегическа цел борбата срещу незаконния трафик. Всички тези програми са важни и с оглед на техните по-

широки цели, защото последните ще допринесат за дългосрочните усилия, насочени срещу коренните причини за незаконния трафик на човешки същества.

- Трябва да бъде разгледана по-нататъшната възможност за и имплементацията на съвместно финансирани и осъществявани акции срещу незаконния трафик на човешки същества, като например съвместните информационни кампании на ЕС и САЩ.
- Специално в сферата на правосъдието и вътрешните работи трябва да бъде използвана в максимална степен Рамковата програма за полицейско и съдебно сътрудничество по въпросите на престъпността (AGIS), за да се развие постигнатото по програмите STOP и STOP II, както и имплементацията на една всеобхватна европейска политика срещу незаконния трафик на човешки същества.
- Трафикът на човешки същества трябва да бъде включен в дневния ред на социалните въпроси в Европа.

ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ НА ТРАФИКА НА ЧОВЕШКИ СЪЩЕСТВА

7. Коренни причини

- Един важен аспект на основания на правата на човека подход към незаконния трафик на човешки същества е подчертаването на перспективата на половете взаимоотношения. Европейската стратегия за борба с незаконния трафик трябва да включва мерки срещу насилие, основано на половата принадлежност и срещу патриархални структури, които насърчават създаването на благоприятна за незаконния трафик околна среда.
- Законодателството и политиката по отношение на равенството във възможностите трябва да закрилят и засилват юридическото и социално положение на жените и децата, и да обръщат специално внимание на всички форми на дискриминация, основана на пола.
- Трябва да бъдат създадени програми за подпомагане, насочени към пълното участие и засилване възможностите на жените в техните общества, по-специално по отношение на образование и икономически живот, включително и подпомагане на предприемачески инициативи на лица от женски пол.
- Във всички страни на произход, транзит и получаване, програмите за подпомагане трябва да са насочени към засилване на усилията за борба с бедността и по-нататъшната маргинализация, особено сред най-уязвимите групи от населението, включително тези на жените и момичетата, чрез мерки насочени към подобряване управлението, материалното подпомагане, социалната закрила и възможностите за намиране на работа, и към стабилно икономическо развитие.
- Без да се бърка борбата срещу незаконния трафик на човешки същества с борбата срещу нелегалната имиграция, програмите за предотвратяване и борба с незаконния трафик трябва да бъдат включени в една глобална концепция за управление на миграцията, като следователно се вземат предвид всички фактори, които биха могли да оказат влияние на процеса на миграция. Необходимо е да се проучат начините за разширяване на възможностите за миграция, която да е законна, да носи изгода и да не води до експлоатация на труда, за да се намали степента на ползване на нерегламентирани средства.
- Важна и основна цел на борбата срещу незаконния трафик на човешки същества трябва да бъде съсредоточаването на вниманието върху намаляване на търсенето на сексуални услуги и евтина работна ръка. Това включва обучение на равнопоставени и изпълнени със взаимно уважение отношения между половете, а също така и

провеждане на кампании за повишаване общественото съзнание, особено такива, насочени към клиентите.

8. Изследвания

- За да се разработят ефикасни и добре насочени превантивни мерки спрямо незаконния трафик на човешки същества, е необходимо да бъдат подобрени данните, изследванията и анализите, включително тези по отношение на характера и степента на незаконния трафик и механизмите използвани от организирани престъпни групи в процеса на трафика и експлоатацията. Трябва да бъде разработена методология, която да взема предвид характерното за този вид престъпна дейност развитие. Изследването на това явление трябва да е приоритет на европейско ниво по 6-та Рамкова програма за изследвания.
- За да бъдат улеснени изследванията и анализите, трябва да бъдат направени достъпни и да бъдат обменяни на двустранна и многостранна основа, стратегически, деперсонализирани, качествени и количествени данни, и информация за компонентите и структурите на незаконния трафик.
- Решаващ компонент в рамките на един всеобхватен отговор насочен срещу незаконния трафик, ще бъдат изследванията и анализите на аспекта на “търсенето” в процеса на трафика и изпитването на методи, чрез които би могло да се постигне ефективно намаляване на търсенето от страна на клиентите.
- Трябва да бъдат развити изследвания, които да се съсредоточат специално върху нуждите и уязвимостта на децата.

9. Обучение

- Необходимо е да се организира съвместно, специализирано обучение, насочено към полицейските следователи, прокурорите, персонала на МО, МПО, и НПО, което по-специално да има за цел подобряването на осъществяването на операциите, насочени срещу незаконния трафик, идентифицирането и спасяването на жертвите на трафика и последващото отношение към тях от страна на полицията и системата за наказателно правораздаване. Нещо повече, трябва да бъдат развити ползването и управлението на подготвителни, основаващи се на разузнаването тактики на разследване. Има нужда от специфични модули на обучение, които да се фокусират върху незаконния трафик на деца, обръщайки внимание на комплексната и специална уязвимост на децата-жертви.
- Трябва да бъде разработено общо, мултидисциплинарно и основано на правата на човека обучение за борба с незаконния трафик, което да обхваща персонала на съдебната система, на системата на правозащитните органи, лицата работещи в медицинската сфера, образованието, дипломацията, имиграционните служби, МО, МПО и НПО, а също и други засегнати професионални групи. Обучението трябва да се фокусира и върху най-належащите нужди и отношението спрямо жертвите, а също и върху проблема как те трябва да бъдат третирани от системата на наказателното правораздаване. То трябва да насърчи и един мултидисциплинарен подход, от страна, например, на специализирани НПО, които организират лекции в полицейските академии.
- Трябва да бъдат разработени специфични програми за обучение, насочени към полицейските служители, работещи на “фронтовата линия” и към служителите на граничната охрана, а също така и към новопостъпилите в двете институции, които програми да направят гореспоменатите лица способни да разпознават признаците

на престъпления, свързани с незаконния трафик, да могат да събират и разпространяват разузнавателни данни, свързани с борбата срещу трафика и да осъзнаят напълно своя потенциал да разпознават жертвите и да ги спасяват. Това обучение трябва да включва като неразделна част от нарастващата способност на “фронтния персонал” и на новопостъпилите служители да помагат на жертвите, принципите на демократичната полиция, правата на човека и равенството между половете и да се състои от елементи като разбиране на другия пол, межкултурна квалификация, анти-расистки стратегии и цялостно образование по правата на човека.

- При подготовката на мироопазващи мисии, военният и полицейски личен състав, а също така и свързаните цивилни изпълнители, трябва да получават общо обучение по въпроса за незаконния трафик на хора и неговия ефект върху жертвите. Тук трябва да бъдат включени кодекси на поведение, идентифициране и докладване за дейности, свързани с незаконен трафик и стоене настрана от каквато и да било дейност, която би допринесла за експлоатацията на жертвите на незаконния трафик.
- Трябва да бъдат създадени по-тесни връзки с лицата, отговарящи за образованието и с Министерствата на образованието, с оглед разработването и включването на релевантни модули на обучение в програмите на училищата и университетите, за да може учениците и студентите да получат представа за въпросите на правата на човека и половото равенство. В тези предмети трябва да се отделя специално внимание младите хора да научат за начините на действие и опасностите, свързани с незаконния трафик, за възможностите за законна имиграция и намиране на работа в чужбина и за сериозните рискове, съпровождащи нерегламентираната миграция.

10. Повишаване на общественото съзнание

- Кампаниите по повишаване на общественото съзнание и информационните кампании трябва да представляват един непрекъснат процес, а не еднократни дейности, извършвани на определени места.
- Кампаниите по повишаване на общественото съзнание трябва да бъдат насочени към релевантните, целеви групи, включително потенциални жертви, политици, служители от правозащитните органи, дипломатически и консулски персонал и други засегнати от тези въпроси държавни служители, като например тези работещи в сферата на здравеопазването, социалните служби и трудовата заетост. Като цяло, целта трябва да е засилване на готовността на целевите групи да реагират адекватно на трафика на човешки същества, да се засили способността на институциите да се борят с това явление и да се насърчи реалния ефект от кампаниите.
- Кампаниите трябва да бъдат реалистични и да се придържат към фактите, с оглед възможностите за законна имиграция и намирането на работа в чужбина, и с оглед потенциалните рискове, до които водят нерегламентираните методи на миграция. Те трябва да са мултимедийни по характер, включвайки видео материали, печатни материали и т.н. За да бъде подпомогнат този процес, всяка държава на получаване трябва да приготви информационни материали като брошури и видеofilми, създадени на езика на съответната страна, които да посочват съществуващите възможности за миграция и намиране на работа на нейна територия. Тези материали трябва да бъдат поставяни на видно място в консулските и визовите отдели на дипломатическите мисии на държавата, а копия от тях да бъдат прилагани, когато молбата за виза се придвижва чрез пощенска кореспонденция.

- Разбирането на проблема за незаконния трафик на човешки същества, така както е наложено от медиите, се нуждае от по-ясно обяснение на явлението, което обяснение трябва да бъде разработено по-добре. За да се максимизира познанието и съзнанието на обществеността за незаконния трафик, трябва да бъдат проведени целеви кампании за повишаване на общественото съзнание с участието на професионални журналисти, които да включват осъвременени материали за настоящото състояние на престъпността в тази сфера, а също така и материали за историята на явлението.
 - Като част от цялостния процес за ефективно намаляване на незаконния трафик, трябва да бъдат разработени кампании за повишаване на общественото съзнание, насочени към аспекта на “търсенето” в процеса на незаконния трафик.
 - В страните на произход, транзит и получаване, трябва да бъдат създадени “горещи линии”, за които обществеността да е добре осведомена. Тези “горещи линии” трябва да имат две основни цели:
 - (i) да действат като независим източник на съвети и препоръки за потенциални жертви, които може да обмислят изгодите от предложенията, направени им от трафикантите;
 - (ii) да служат като “първа точка на контакт” за жертви на трафика, които след това да бъдат пренасочени към наличните средства за подпомагане.
- Сигурността на жертвите трябва да бъде гарантирана от мерки за защита на информацията.

11. Административен контрол

- Трябва да бъдат имплементирани режими и практики, които да регулират и наблюдават агенции, които често се оказват част от начина на действие на трафикантите. Юридически лица и техни подразделения, занимаващи се с дейности като уреждане на бракове, намиране на работа, туризъм, придружаване, услуги или осиновяване, трябва да бъдат подложени на мониторинг от държавните власти, така че онези, които действат в разрез със законовите изисквания и практики, да може да бъдат идентифицирани и, когато това е необходимо, да бъдат подложени на съответните санкции. Тази дейност трябва да включва координация с министерските органи, отговорни за международното полицейско сътрудничество, с цел осигуряване на ранно идентифициране на онези агенции, които може да са замесени в незаконна дейност или да участват активно в трафика на хора.
- На всеки един етап, който може да е част от процеса на незаконен трафик, трябва да бъде засилена защитата и качеството на документите за самоличност и пътните документи. Необходимо е да се подобри подготовката на персонала и качеството на оборудването за засичане на фалшифицирани или подправени документи. Трябва да се създаде по-тясно сътрудничество между консулствата и посолствата от страните на произход, транзит и получаване.
- Важно е на територията на страните на получаване да се приложат мерки за намаляване на “невидимостта на експлоатацията”. Огромен принос за постигането на тази цел би оказала една, обхващаща разнообразни агенции, програма за мониторинг, административен контрол и събиране на разузнавателни данни от пазарите на секс услуги и работна ръка. Служителите на полицията, здравеопазването, трудовата заетост и други засегнати органи на държавното управление, както и персонала на МО, МПО и НПО, трябва да работят заедно, за да наложат възможно най-всеобхватен мониторинг на пазарите на секс услуги и работна ръка, и да създадат източници на разузнавателни данни там, за да може да

се осигури ранно предупреждение за наличието на индикатори за съществуването на незаконен трафик. Трябва да се поддържат тесни връзки с организациите на работодателите и профсъюзите, за да се разработи система за ранно предупреждение, за наличието на ползване на незаконен труд.

- Като се има предвид, че в начина на действие на трафикантите се забелязва нарастващо ползване на Интернет, мониторингът на това средство за информация трябва да е неразделна част от намаляването на “невидимостта на експлоатацията”. Необходимо е да се развият още повече държавно-частните съдружия с провайдерите на Интернет услуги.
- За да се предотврати незаконния трафик с цел експлоатация на работна ръка, са нужни по-ефективни мерки за ограничаване незаконния пазар на труда и подобряване условията на живот, и работа в страните на произход и получаване.

12. Специфични препоръки за предотвратяване трафика на деца.

Международното и националното право са признали и включват в себе си норми, отразяващи специфичните уязвимост и нужди на децата, станали жертви на незаконния трафик. Това трябва да намери ясно отражение и в практиката. За да се намали нивото на трафика на деца, трябва да бъдат предприети специфични мерки, например в сферата на регулиране на паспортите и визите, включително въвеждане на възможността да се изисква децата на възраст повече от пет години да имат собствени паспорти и удължаване на сроковете за издаване на визи за деца, за да се даде време за по-внимателно проучване в страната на произход и тази на получаване. Включването на биометрични данни в издадените пътни документи би улеснило идентифицирането на деца, които са станали жертви на незаконен трафик или са изчезнали. Друга важна мярка е въвеждането на изискването, превозвачите да задържат документите за самоличност и пътните документи на непълнолетни, които пътуват сами или с придружител, който не е близък роднина, като след това ги предават на имиграционните власти при пристигане в крайната точка. В допълнение на това, създаването на системи за регистрация на децата също би могло да допринесе за предотвратяване на незаконния им трафик.

ЗАКРИЛА И ПОДПОМАГАНЕ НА ЖЕРТВИТЕ

13. Непосредствена помощ за жертвите

- Трябва да бъдат проведени изследвания и анализи, за да се идентифицират профилите на трафикантите и на техните жертви, включително да се създаде матрица на ключовите индикатори за наличието на незаконен трафик, която да бъде ползвана от полицейските служители, работещи на “фронтната линия” и от служителите на граничната охрана, за да могат те да правят разлика между жертвите на незаконен трафик и нелегалните имигранти.
- Жертвите на трафика трябва да имат достъп до широк обхват от мерки за помощ, които да включват настаняване, грижа за тяхното физическо, сексуално и психологично здраве, а също и достъп до независими здравни, правни и социални консултации. Предоставянето на подобно отношение трябва да става със съгласието на жертвите, които трябва да бъдат добре информирани за възможностите пред тях.
- Жертвите трябва да бъдат уведомявани за ползата от профилактиката и проверката на сексуалното им здраве, но не и да бъдат подлагани на задължителни тестове за HIV – СПИН или други форми на болести, предавани по полов път.

- При предоставянето на подобни мерки за подкрепа, трябва да се обърне внимание на специфичните и специални нужди на децата, жертви на трафика. Като минимален стандарт те трябва да имат достъп до училищната система и професионалното обучение, като се вземат предвид, споменатите специални нужди.
- Достъпът и предоставянето на убежище, закрила и помощ за жертвите, трябва да бъдат навременно и адекватно финансирани. В контекста на незаконния трафик, това често означава да бъдат подходящо финансирани функциите по предоставяне на убежище на МО, МПО, и НПО. Това би допринесло и за гарантиране независимия статут на тези организации, по-специално на НПО.
- Трябва да бъде развит обмен между НПО, социалните работници и другите заинтересовани от подпомагането на жертвите, в страните на произход, транзит и получаване. Това би подобрило разбирането на жертвите, което ще допринесе за тяхното възстановяване и в крайна сметка за тяхната реинтеграция. Онези, които се занимават с подпомагане на жертвите, трябва да полагат усилия да привлекат като сътрудници в работата на своята организация, лица от страните на произход.
- Жертвите на незаконния трафик трябва да бъдат признати като жертви на сериозно престъпление. Следователно статутът им на жертви не трябва да се задълбочава, те не трябва да бъдат клеймосвани, обявявани за престъпници, подлагани на наказателно преследване или задържани за нарушения, които може да са извършили в рамките на процеса по незаконен трафик.
- Когато жертва на незаконен трафик има правото да поиска убежище по силата на действащите разпоредби, фактът че това лице е също така и жертва на трафик не трябва да оказва влияние по какъвто и да било начин върху правото му да поиска убежище или някаква друга форма на местопребиваване. Освен това жертвата трябва да бъде третирана в съответствие с условията, залегнали в член 14 от Протокола на ООН за незаконния трафик на хора.
- Правозащитните органи, МО и НПО трябва да изработят протокол за минималните стандарти на отношение спрямо жертвите на незаконен трафик, непосредствено след тяхното спасяване. Без това да е в ущърб на доверието на дадена жертва спрямо определена НПО, споменатите стандарти трябва да включват най-малко следното:
 - Служителите на правозащитните органи трябва да признаят жертвите на незаконния трафик за жертви на сериозно престъпление, да не задълбочават статута им на жертви и да се отнасят спрямо тях в съответствие с техните човешки права и в съответствие с Протокола на ООН за незаконния трафик на хора.
 - Основно внимание трябва да бъде отделено на сигурността на жертвите и техните семейства.
 - Следователят трябва да бъде ясно задължен по всяко време от досъдебната и съдебната фаза на процеса и дори след това да преценява риска с оглед безопасността и благоденствието на жертвите и техните семейства.

14. Жертвата като свидетел

- Трябва да се избягва местенето на жертвите на незаконен трафик, когато това е необходимо за тяхната закрила или когато те могат да допринесат за разследването на трафикантите.
- Съществува необходимост да бъдат набелязани и да се създадат протоколи, които да регулират условията, при които правозащитните органи ще имат достъп до жертвите, настанени в убежища, или които иначе се поддържат от МО – МПО –

НПО сектора. Тези протоколи трябва да включват най-добрите практики, които ясно дефинират ролята и отговорностите на всяка страна, и уреждат полицейските посещения в убежищата, присъствието на независим съветник, който представлява жертвата, по всяко време, осигуряването на устни и писмени обяснения за жертвата относно точните отговорности, които носи и условията при които от нея ще се иска да даде своите писмени или устни показания. Тези протоколи трябва да покриват и обмена на разузнавателни данни между органите на реда и МО – МПО – НПО сектора, и да включват като минимален стандарт забраната за разкриване на лични данни без писменото разрешение на жертвата. Трябва да се постигне споразумение и за общ стандарт относно оценката и разпространението на разузнавателен материал.

- Трябва да бъдат разработени и най-добри практики, които да позволяват присъствието на независим консултант на всеки етап от разследването и наказателното производство, създаването на условия за записването на показанията чрез образ или звук, правна защита на поверителността на самоличността и адреса, създаването на условия за даване на показания чрез видео връзка или чрез други средства, които не налагат жертвата да присъства физически на мястото, където се намира и нейният експлоататор, и осигуряването на всички възможни мерки за съдебно подпомагане за периода на даване на показания.
- На основата на оценката за съществуващите рискове, които заплашват жертвата – свидетел, мерките за закрила на свидетеля трябва да включват предоставянето на убежище или настаняване в “безопасна къща”, включително и на семейството на жертвата; промяна на самоличността, с подsigуряване на съответните документи; преместване; достъп до финанси; предоставяне на съвети по сигурността и кратък курс на обучение; предоставянето на оборудване, осигуряващо лична безопасност.
- На онези жертви, които са съгласни да сътрудничат на системата за наказателно правораздаване на засегнатата държава, трябва да им се предоставят краткосрочни разрешения за пребиваване на територията на страната. Предложението за Директива (СОМ (2002) 71) по този въпрос, която ще стане част от *Acquis* (достиженията на Общността), щом бъде приета, ще формира един от ключовите компоненти на един всеобхватен европейски подход. Детайлното обяснение на жертвата какво точно ще иска от нея системата на наказателното правораздаване е централна част от един достатъчно дълъг период на разглеждане на въпроса, преди да бъде издадено такова краткосрочно разрешение за пребиваване. Обяснението трябва да включва и факта, че когато след изтичане на краткосрочното разрешение, жертвата подаде молба за разрешение за пребиваване на друго основание, то при неговото разглеждане ще бъде взет предвид и факта, че съответното лице е оказало сътрудничество на държавните органи. Имплементацията на подобен вид разрешителни за пребиваване трябва да бъде внимателно наблюдавана и оценявана, за да се предотврати разпространението на злоупотребата с облекчени процедури, поради която възможността за настаняване и подпомагане на истинските жертви на незаконния трафик ерозира, поради исканията на лица невярно претендиращи, че са такива жертви. Жертвите трябва да имат възможност да обжалват решенията на административните или съдебните органи, взети в контекста на предоставянето на разрешения за краткосрочно пребиваване. Нещо повече, трябва да бъдат преценени схемите за предоставяне на краткосрочни разрешения за пребиваване за социална закрила или по хуманитарни съображения и да се разгледа въпросът дали една подобна схема не би могла да стане част от европейската политика.
- Жертвите имат голям потенциал като свидетели и/или източници на разузнавателни данни, с оглед борбата с незаконния трафик, но във връзка с техните показания или

данни, които предоставят, съществуват действителни рискове. Следователно, щом дадена жертва реши да стане свидетел или източник на разузнавателни данни, МО, МПО или НПО, предоставящи убежище или друга форма на подпомагане, трябва постоянно да преценяват съществуващите рискове.

- Ще възникне необходимост да бъдат ревизирани критериите за влизането на дадено лице в програмите за закрила на свидетелите, прилагани от правозащитните органи, тъй като много от жертвите на незаконен трафик не могат да покрият съществуващите изисквания. Те не са способни да предоставят важни или необорими доказателства срещу основните “актьори” в случаите, когато става дума за сериозно престъпление. Повечето от жертвите на незаконния трафик могат да свидетелстват само срещу оператори от средното ниво. Също така, трябва да бъдат набелязани и изследвани алтернативни, и подобрени форми за закрила на свидетелите.
- Трябва да бъде изследван и разработен въпроса за развитието на регионални програми за закрила на свидетелите, в които няколко държави ще си сътрудничат в предоставянето на безопасно настаняване и закрила за жертви на трафика, които са станали свидетели. Така би могло да се осигури доброволното преместване на жертвата – свидетел в неутрална държава, както преди, така и след края на наказателното производство.
- С оглед на завишения риск, който възниква след предоставяне на доказателства от страна на жертвата, последната не трябва да бъде принуждавана да се връща обратно, освен ако самата тя не е изразила желание да стори това, или внимателната преценка на съществуващите рискове е показала, че подобно завръщане не крие опасности.

15. Реинтеграция на жертвите

- Мерките за реинтеграция на жертвите се предоставят на лицата, пострадали от незаконния трафик, независимо дали те са били върнати в родните си страни или им е било разрешено да останат на територията на страната – получателка.
- Когато това е необходимо, жертвите, чиято самоличност е била установена, получават съответните документи, които я удостоверяват.
- За да се подпомогне процеса на реинтеграция и за да се намалят рисковете дадено лице отново да попадне в незаконния трафик, програмите за реинтеграция трябва да са насочени към предоставяне на жертвите на възможност да разгърнат потенциала си за сдобиване с икономическа независимост, чрез предоставянето на подкрепа за предприемачески инициативи, професионално обучение, и разкриване на възможности за работа.
- Трябва да бъде интензифицирана и още по-развита мрежата между МО, МПО, НПО и други ангажирани в предоставянето на помощ на жертвите в страните на произход, транзит и получаване, с оглед улесняване на реинтеграцията на жертвите. Последната ще бъде още по-сполучлива, ако получи по-голяма степен на внимание от консулствата и посолствата на страните на произход и получаване.

ПОЛИЦЕЙСКО И СЪДЕБНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

16. Препоръки относно законодателството

- Незаконният трафик на човешки същества е недопустим и не трябва да бъде улесняван от недостатъци, пропуски или грешки в законодателството. Законът

трябва да осигури закрила на жертвите и свидетелите, забрана на незаконната работа, забрана на експлоатацията на проституцията на другите и мониторинг, и регулиране на местопребиваването на национална територия по такъв начин, че да може да с води ефективна борба с незаконния трафик. От гледна точка, както на дефиниция, така и на присъдите, които да се произнесат, необходимо е засилването на борбата срещу трафика на човешки същества, както на европейско, така и на по-горно ниво. Почти две години след полагането на първите подписи, ратификацията и имплементацията, включително и мониторинга на имплементацията им, Конвенцията на ООН срещу транснационалната организирана престъпност и нейният допълнителен Протокол за предотвратяване, премахване и наказване на незаконния трафик на хора, особено на жени и деца, трябва да са основен приоритет за постигането на една синхронизирана законодателна платформа и основа за по-ефективно сътрудничество. Също така, трябва да се осигури ратификацията и адекватната имплементация на други релевантни международни инструменти и конвенции като на Факултативния протокол към Конвенцията за правата на детето, относно продажбата на деца, детската проституция и детската порнография, и Конвенцията за премахване на всички форми на дискриминация срещу жените.

- В националните законодателства трябва да бъдат въведени адекватни наказания за специфични престъпления, представляващи незаконен трафик и за свързани с него нарушения, включително нарушения, свързани с изхранване с доходи, придобити от проституция. Ако в съответното закононарушение са замесени и деца, то този акт трябва да бъде подведен под квалифициран състав при утежняващи вината обстоятелства и да служи като основание за налагане на по-тежки наказания.
- За да могат да бъдат набелязани, описани и конфискувани вещи и парични суми, придобити от трафикантите в резултат на престъпната им дейност, е необходимо по-нататъшно развитие на законодателната уредба, за да се улеснят поверителните, подготвителни и паралелни разследвания на финансовите дела на заподозрените като трафиканти лица. Тези разпоредби трябва да предвиждат задължение за финансовите институции да разкриват пред правозащитните органи данните за транзакции, за които има подозрения, че представляват пране на пари, като в същото време налагат на съответната финансова институция и изричната забрана да разкрива съществуването на полицейска проверка спрямо финансовите дела на заподозрения.
- С цел да се ускорят обменът на информация при разследването на престъпления и правната взаимопомощ, преките контакти между компетентните правозащитни органи и съдебните власти, трябва да станат неразделна част от разработването на правни инструменти и споразумения за сътрудничество в сферата на правозащитните органи и съдебната система. Необходима е и по-голяма интензивност в сътрудничеството и обмена на информация между централните власти и другите компетентни власти, по отношение на процедурите и каналите за сътрудничество в рамките на правозащитните органи и съдебната система. В рамките на ЕС, желателна е ратификацията и имплементацията на Конвенцията за правна взаимопомощ и нейния Протокол 2001, процес който трябва да бъде допълнен от разработването на практически договори, за да се осигури възможно най-пълноценно ползване на двата инструмента.
- Там, където такива липсват, трябва да бъдат въведени специални наказателни състави, забраняващи каквато и да било форма на принуда върху свидетелите или други видове действия, които да пречат или да се намесват в нормалното протичане на процеса по дела касаещи незаконен трафик. Националното законодателство трябва да предвиди и възможността жертвата – свидетел да дава показания в място

различно от онова, където се намира заподозреният или обвиняемият, чрез аудиовизуално оборудване или други средства, които са на разположение на съда. Специално внимание трябва да се отдели на особено уязвимото положение, в което се намират децата в рамките на съдебното производство.

- Националното законодателство трябва да осигури на жертвите възможността да търсят и получат обезщетение за претърпените от тях материални и нематериални вреди.
- Трябва внимателно да бъде преценена имплементацията на разпоредбите на Рамковото решение на ЕС относно борбата с незаконния трафик на човешки същества и легитимацията на жертвите в наказателния процес, като и двете са част от *acquis*. При забелязването на празнини и пропуски, трябва да се предприемат законодателни инициативи за въвеждането на по-ясни задължения относно имплементацията.

17. Мерки за специализация и обмен

- От огромна важност за развитието на европейския отговор спрямо незаконния трафик, а и на опасността представляваща организираната престъпност като цяло, е да се обръща все по-голямо внимание на потенциала на практиците. Европейските и международни структури, и инструменти трябва да бъдат използвани с пълния им потенциал като се осигури пълна подкрепа на практическото, осъществявано в ежедневието сътрудничество между следователи, прокурори и служители от органите на реда, при техните усилия да разбият действащите престъпни мрежи.
- Във всяка държава трябва да бъдат създадени специализирани, съвместни екипи за разследване, съставени от следователи и прокурори, за да се повиши професионализмът при разследването на незаконния трафик и да се подобрят услугите, предоставяни на жертвите, и да се повиши процентът на осъдените трафиканти (виж също и точка 9, относно обучението). Тези екипи трябва да развият експертни познания в провеждането и управлението, както на последващи, основаващи се на показания на жертвите, така и на подготвителни, основаващи се на разузнавателни данни, разследвания и наказателни преследвания, а заедно с това да развият и експертни познания по управлението на паралелни, финансови разследвания, конфискуването на имущество и прането на пари.
- Съществуващите мрежи от връзки между полицията и магистратите трябва да бъдат подсилени, за да стане престъплението незаконен трафик, неразделна част от тяхната работа. В случай, че са налице празнини в мрежата от връзки, особено в страните на произход, участващите държави може да се споразумеят, като междинна мярка да въведат програма за “размяна на офицери за свързка”.
- Трябва да бъде развит европейски център, състоящ се от следователи и прокурори експерти. При искане от дадена страна, те ще бъдат изпращани в качеството им на краткосрочни “полеви” съветници по сложни случаи на незаконен трафик.
- Препоръчително е да се насърчи двустранния и многостранен, дългосрочен обмен на оперативни следователи по нелегалния трафик, в отговор на съществуващи проблеми по отношение на трафика между една или повече държави или в рамките на даден регион, когато начина на действие на престъпните групи, оправдава подобен обмен.

18. Методи на разследване

- Трябва да бъдат разработени и усъвършенствани подготвителни, основаващи се на разузнавателни данни техники на разследване, чиято цел е да се засекат, разследват и преследват наказателно трафикантите, без да има нужда да се разчита на показанията на техните жертви. Тук например могат да бъдат включени, целево събиране на разузнавателни данни от множество агенции, координирани и паралелни подготвителни, финансови разследвания, които целят да засекат и проследят паричните потоци, за да се намерят необорими доказателства за престъпна дейност и ползването на широка гама от техники за наблюдение, както човешки, така и технически, както скрити, така и такива, които поставят пречки пред престъпниците.
- С цел засилване на международното сътрудничество, трябва да се проучи и разработи по-нататък модела на съвместните екипи за разследване. В допълнение на това, необходимо е да се разгледа и възможността за една европейска бюджетна линия, която да е на разположение на компетентните власти на държавите – членки, с оглед да се преодолеят съществуващите пречки в оперативното сътрудничество, в рамките на правозащитните органи и съдебната система.
- Следователите и прокурорите трябва да бъдат запознати с и обучени за потенциала, който имат доказателствата основани на ДНК проби и възможностите, които те предоставят при разследването на случаи на незаконен трафик и на сексуалното, и физическо насилие, които често го съпровождат.
- Правозащитните органи трябва да се сдобият с подходящи технологии и да продължат да развиват своите експертни познания и способности за разследване и прокурорска дейност, за да могат да преследват и престъпници, които използват компютърни технологии като част от начина си на действие, за да осъществяват нелегален трафик на човешки същества и свързани с него закононарушения. В тази сфера трябва да се насърчат изследванията и по-нататъшното изпитване на техники за ефективно налагане на законността.

19. Корупция

- Трябва да бъдат развити ефективни законодателни и регулативни мерки за борба с корупцията, въвеждането на стандарти за добро управление, насърчаване на легитимното търговско и финансово поведение и развиването на механизми за ограничаване на корупционните практики. Трябва да се насърчат ратификацията и имплементацията на международните конвенции и стандарти, както са разработени от Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) и Съвета на Европа.
- Държавите трябва да сътрудничат за успешното сключване на Конвенцията на ООН срещу корупцията.

ЗАКОН за борба с трафика на хора

Обн., ДВ, бр. 46 от 20.05.2003 г.

кн. 6/2003 г., стр. 238

т. 3, р. 4, № 221

Глава първа

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) Този закон урежда:

1. взаимодействието, правомощията и задачите на държавните органи, осъществяващи дейност в борбата с трафика на хора;
2. статута и задачите на приютите, центровете и комисиите по този закон за предоставяне на закрила и помощ на жертвите на трафика на хора;
3. мерките за предотвратяване и противодействие на трафика на хора;
4. мерките за закрила и помощ на жертвите на трафика на хора, особено на жени и деца;
5. предоставянето статут на специална закрила на жертвите на трафика на хора, които сътрудничат на разследването.

(2) Законът има за цел осигуряване на взаимодействието и координацията между държавните и общинските органи, както и между тях и неправителствените организации за предотвратяване и противодействие на трафика на хора и формиране на националната политика в тази област.

Чл. 2. За осъществяването на дейността и целите по чл. 1 се създават:

1. Национална и местни комисии за борба с трафика на хора;
2. приюти за временно настаняване на жертви на трафика на хора;
3. центрове за закрила и помощ на жертви на трафика на хора.

Чл. 3. (1) (В сила от 1.01.2004 г.) За откриване и поддържане на приютите, центровете и комисиите по чл. 2 Министерският съвет предвижда средства от държавния бюджет.

(2) Неправителствените организации могат да подпомагат дейността по ал. 1 в рамките на управляваните от тях средства.

Глава втора

КОМИСИИ ЗА БОРБА С ТРАФИКА НА ХОРА

Чл. 4. (1) Към Министерския съвет се създава Национална комисия за борба с трафика на хора, наричана по-нататък "Националната комисия".

(2) Председател на Националната комисия е заместник министър- председател, определен от Министерския съвет. В състава на комисията се включват заместник-министър на външните работи, заместник-министър на труда и социалната политика, заместник-министър на вътрешните работи, заместник- министър на правосъдието, заместник-министър на здравеопазването, заместник-министър на образованието и науката, заместник-председател на Държавната агенция за закрила на детето, заместник-председател на Централната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните, определени от съответните министри и председатели.

(3) В състава на Националната комисия се включват определените от председателя на Върховния касационен съд, главния прокурор и директора на Националната следствена служба техни заместници.

(4) В заседанията на Националната комисия могат да участват представители на юридически лица с нестопанска цел и международни организации с представителства в страната, които извършват дейност по предотвратяване на трафика на хора и закрила на жертвите от него.

(5) При осъществяване на своята дейност Националната комисия се подпомага от администрация, която се ръководи от секретар, назначен от председателя на Националната комисия.

(6) Министерският съвет приема правилник за организацията и дейността на Националната комисия.

Чл. 5. (1) Националната комисия създава към някои от общините в страната местни комисии за борба с трафика на хора, наричани по-нататък "местните комисии". Седалищата им се определят с решение на Националната комисия.

(2) Съставът на местните комисии по ал. 1 е от 3 до 7 членове и се определя със заповед на кмета. За председател се определя заместник-кмет. В местните комисии се включват представители на общинската администрация, отговарящи за проблемите на образованието, здравеопазването и социалната политика, на местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните, отделите за закрила на детето в дирекции "Социално подпомагане", на полицията, на неправителствените организации, както и педагози, психолози, юристи, лекари и други. На заседанията на местните комисии участва и прокурор от районна прокуратура.

(3) При необходимост в местните комисии се назначава секретар. Възнаграждението на секретаря се определя от кмета.

(4) Издръжката на местните комисии се осигурява от бюджета на Националната комисия.

Чл. 6. Председателят на Националната комисия представя в Министерския съвет ежегоден доклад за дейността ѝ. Местните комисии ежегодно отчитат дейността си пред кмета и пред Националната комисия.

Чл. 7. Националната комисия:

1. организира и координира взаимодействието между отделните ведомства и организации по прилагането на закона;
2. определя и ръководи прилагането на националната политика и стратегия в областта на противодействието на трафика на хора;
3. ежегодно разработва и представя за утвърждаване от Министерския съвет национална програма за предотвратяване и противодействие на трафика на хора и закрила на жертвите му;
4. създава организация за проучване, анализ и статистическа отчетност на данните във връзка с трафика на хора;
5. участва в международното сътрудничество за предотвратяване и противодействие на трафика на хора;
6. организира провеждането на информационни, разяснителни и образователни кампании за лица от рисковите групи на трафика на хора;
7. разработва програми за обучение на служители за изпълнение на функции във връзка с предотвратяването и противодействието на трафика на хора;
8. ръководи и контролира дейността на местните комисии и центрoвете за закрила и помощ на жертвите на трафика на хора;
9. регистрира физически лица и юридически лица с нестопанска цел, които предоставят подслон на жертвите на трафика на хора.

Чл. 8. Местните комисии:

1. организират и координират взаимодействието между отделните ведомства и организации в региона по прилагането на закона;

2. осъществяват държавната политика и стратегия в областта на борбата с трафика на хора на територията на региона;

3. осъществяват изпълнението на националната програма за предотвратяване и противодействие на трафика на хора и закрила на жертвите му на територията на региона;

4. подпомагат организацията за проучване, анализ и статистическа отчетност на данните във връзка с трафика на хора;

5. участват в международното сътрудничество за предотвратяване и противодействие на трафика на хора;

6. организират провеждането на информационни, разяснителни и образователни кампании за лицата от рисковите групи на трафика на хора в региона;

7. реализират програми за обучение на служители за изпълнение на функции във връзка с предотвратяването и противодействието на трафика на хора в региона.

Глава трета

ПРИЮТИ ЗА ВРЕМЕННО НАСТАНЯВАНЕ И ЦЕНТРОВЕ ЗА ЗАКРИЛА И ПОМОЩ НА ЖЕРТВИТЕ НА ТРАФИКА НА ХОРА

Чл. 9. (1) Приютите за временно настаняване на жертвите на трафика на хора се откриват:

1. от Националната комисия по предложение на местните комисии или общините;

2. от физически лица и юридически лица с нестопанска цел, които предоставят подслон на жертвите на трафика на хора, след вписване в регистър към Националната комисия при условия и по ред, определени с правилника по чл. 12.

(2) В приютите се приемат лица, които са заявили, че са жертви на трафика на хора. Приемането се извършва по тяхно искане за срок до 10 дни при условията и по реда, определени с правилника по чл. 12.

(3) Срокът по ал. 2 може да бъде продължен с 30 дни по предложение на местните комисии, органите на досъдебното производство или съда, когато лицето е изявило желание за това.

Чл. 10. Приютите за временно настаняване:

1. осигуряват нормални условия за пребиваване и лична хигиена;

2. предоставят на настанените лица храна и медикаменти;

3. обезпечават неотложна медицинска и психологическа помощ;

4. подпомагат настанените лица за установяването на контакт с техните близки, както и със специализираните ведомства и организации.

Чл. 11. (1) Към местните комисии се създават центрове за закрила и помощ на жертвите на трафика на хора, наричани по-нататък "центровете".

(2) Центровете:

1. предоставят информация относно административните и съдебните процедури, които уреждат подпомагането и защитата на жертвите на трафика на хора, на разбираем за тях език;

2. осигуряват специализирана психологическа и медицинска помощ;

3. подпомагат реинтегрирането на жертвата в семейната и социалната среда.

(3) Средствата за функциониране на центровете се осигуряват от бюджета на Националната комисия.

Чл. 12. (1) Редът за откриване на приютите по чл. 9, ал. 1 и центровете по чл. 11, организацията на работата им, управлението и контролът се уреждат с правилник, приет от Министерския съвет.

(2) Средствата за функциониране на приютите по чл. 9, ал. 1, т. 1 се осигуряват от бюджета на Националната комисия.

Глава четвърта

ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ И ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА ТРАФИКА НА ХОРА

Чл. 13. Националната комисия организира и координира дейността на отделните ведомства и организации по предотвратяване и противодействие на трафика на хора в съответствие с утвърдената от Министерския съвет национална програма по чл. 7, т. 3.

Чл. 14. За осъществяване на дейността по чл. 13 Националната комисия:

1. предприема и участва в разработването и провеждането на мерки, насочени към създаване на равни социално-икономически възможности за рисковите групи, които включват:

а) създаване на условия за интегриране в пазара на труда на лицата от рискови райони и рискови групи;

б) програми за микрокредитиране;

в) програми за стимулиране на работодателите, които наемат на работа лица от рискови групи;

2. осигурява информираност на обществото за:

а) рисковите ситуации, при които гражданите могат да станат обект на трафика на хора;

б) защитата, която държавата и специализираните организации осигуряват на жертвите на трафика на хора;

в) наказателните и административните мерки, които държавата предприема за борба с трафика на хора;

3. предприема и участва в разработването и прилагането на:

а) общообразователни програми в училищата за родители и ученици;

б) общообразователни програми за безработни и малограмотни граждани;

в) образователни програми сред рисковите групи и в рискови региони;

г) образователни програми за жертви на трафика на хора.

Глава пета

ЗАКРИЛА И ПОМОЩ НА ЖЕРТВИТЕ НА ТРАФИКА НА ХОРА

Чл. 15. Държавните органи, комисиите, центровете и приютите в рамките на своята компетентност са длъжни да оказват закрила и помощ на лицата, които са жертва на трафика на хора.

Чл. 16. Дипломатическите и консулските представителства на Република България в чужбина оказват помощ и съдействие на българските граждани, жертви на трафика на хора, за завръщането им в страната.

Чл. 17. Консулските служби при посолствата на Република България в чужбина, съвместно с органите на Министерството на вътрешните работи, съдействат за бързото и своевременно издаване на документи за самоличност на български граждани, станали жертва на трафика на хора.

Чл. 18. (1) Дипломатическите и консулските представителства на Република България разпространяват до заинтересуваните лица и рискови групи информационни материали за правата на жертвите на трафика на хора.

(2) Дипломатическите и консулските представителства на Република България предоставят информация на органите на съответната чужда държава за българското законодателство в областта на борбата с трафика на хора.

Чл. 19. Обменът на информация и сътрудничеството с компетентните органи на други държави и международните организации се извършват в съответствие с действащото законодателство и международните договори, по които Република България е страна.

Чл. 20. На жертвите на трафика на хора се осигуряват анонимност и защита на данните за самоличност.

Чл. 21. При постъпване на информация за дете - жертва на трафика на хора, органите по чл. 2 са длъжни незабавно да уведомят Държавната агенция за закрила на детето, която предприема съответните мерки по Закона за закрила на детето.

Чл. 22. Децата - жертва на трафика на хора, се настаняват в самостоятелни помещения отделно от пълнолетните лица.

Чл. 23. На децата - жертва на трафика на хора, се осигурява обучение в държавните или общинските училища в страната при условията и по реда на Закона за народната просвета.

Чл. 24. (1) Органите, приютите и центровете по чл. 2 предприемат незабавни действия за издирване семействата на деца - жертви на трафика на хора.

(2) В случаите по ал. 1 специализираните органи по Закона за закрила на детето предприемат мерки за осигуряване на представителство.

Чл. 25. На лицата, които са жертви на трафика на хора и са изразили съгласие да сътрудничат за разкриване на извършителите на трафика, се предоставя статут на специална закрила за срока на провеждане на наказателното производство, която включва:

1. предоставяне на разрешение за продължително пребиваване в страната на чужди граждани;

2. продължаване на престоя в приютите.

Чл. 26. (1) След като идентифицират лицата, които са жертви на трафика на хора, органите на досъдебното производство са длъжни незабавно да ги информират за възможността да получат специална закрила, ако в едномесечен срок декларират съгласието си да сътрудничат за разкриване на престъплението.

(2) По предложение на Държавната агенция за закрила на детето срокът по ал. 1 може да бъде продължен до два месеца, когато лицето, жертва на трафика, е дете.

Чл. 27. (1) Прокурорът се произнася с постановление по искането на лицето, жертва на трафика на хора, за предоставяне на статут на специална закрила в тридневен срок от постъпването му.

(2) Отказът за предоставяне на статут по ал. 1 може да се обжалва в тридневен срок пред по-горния прокурор, който е длъжен да се произнесе по жалбата незабавно.

Чл. 28. (1) Разрешението за продължително пребиваване се издава по реда на Закона за чужденците в Република България от съответните служби за административен контрол при Министерството на вътрешните работи въз основа на акта по чл. 27.

(2) За срока на престоя си в страната лицата, получили разрешение по ал. 1, се ползват с правата на постоянно пребиваващите по смисъла на Закона за чужденците в Република България, с изключение на правото по чл. 35, ал. 2 от същия закон.

(3) Разрешение по ал. 1 не се издава на лица, които не притежават документи за самоличност и отказват съдействие за идентификация на самоличността им.

Чл. 29. Престоят в приютите се продължава в съответствие със срока, определен в акта по чл. 27 и не може да надвишава срока за приключване на наказателното производство.

Чл. 30. (1) Статутът на специална закрила се прекратява от органа по чл. 27 преди изтичане на определения от него срок, когато:

1. лицето е подновило контактите си с извършителите на престъплението, за разкриването на което е декларирало съдействието си;

2. органът по чл. 27 счете, че декларираното съгласие е привидно;

3. съществува опасност за обществения ред и националната сигурност.

(2) В случаите по ал. 1 прокурорът се произнася с постановление, което подлежи на обжалване в тридневен срок пред по-горния прокурор, който се произнася по жалбата незабавно.

Чл. 31. Предоставянето на защита на свидетеля по реда на чл. 97а от Наказателно-процесуалния кодекс не е пречка за жертвите на трафика на хора да придобият и статута на специална закрила по този закон.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. По смисъла на този закон:

1. "трафик на хора" е набирането, транспортирането, прехвърлянето, укриването или приемането на хора, независимо от изразената от тях воля, чрез използване на принуда, отвлечане, противозаконно лишаване от свобода, измама, злоупотреба с власт, злоупотреба с положение на зависимост или чрез даване, получаване или обещаване на облаги, за да се получи съгласието на лице, упражняващо контрол върху друго лице, когато се извършва с цел експлоатация;

2. "експлоатация" е противозаконно използване на хора за разврат, за отнемане на телесни органи, за осъществяване на принудителен труд, за поставяне в робство или в положение сходно с робството;

3. набирането, транспортирането, прехвърлянето, укриването или приемането на деца с цел експлоатация се смята за трафик на хора независимо дали са осъществени чрез средствата, посочени в т. 1;

4. "дете" е всяко физическо лице до навършването на 18 години;

5. "жертва" е всяко лице, което е било обект на трафика на хора;

6. "рискова група" е група от лица, които поради възрастта си, пола, социалния статус или разположението на района, в който живеят, са потенциални жертви на деяния по т. 1;

7. "рисков район" е район, в който са съсредоточени групи по т. 6.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. Изпълнението на закона се възлага на Министерския съвет.

§ 3. Разпоредбата на чл. 3, ал. 1 влиза в сила от 1 януари 2004 г.

oooooooooooo

Законът е приет от 39-то Народно събрание на 7.05.2003 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

ПРАВИЛНИК за организацията и дейността на Националната комисия за борба с трафика на хора

Приет с ПМС № 49 от 1.03.2004 г., обн., ДВ, бр. 19 от 9.03.2004 г.

Раздел I

Общи разпоредби

Чл. 1. С правилника се уреждат организацията и дейността на Националната комисия за борба с трафика на хора към Министерския съвет, наричана по-нататък "Националната комисия".

Чл. 2. Националната комисия ръководи, координира и контролира дейността по прилагане на националната политика и стратегия за предотвратяване и противодействие на трафика на хора и закрила на жертвите.

Чл. 3. Националната комисия осъществява дейността си съгласно Закона за борба с трафика на хора чрез администрация и местни комисии за борба с трафика на хора, наричани по-нататък "местните комисии".

Чл. 4. За дейността си по чл. 2 Националната комисия разработва ежегодно национална програма за предотвратяване и противодействие на трафика на хора и закрила на жертвите му и я представя за утвърждаване от Министерския съвет.

Раздел II

Организация на Националната комисия

Чл. 5. (1) Националната комисия е колективен орган, който се състои от председател, двама заместник-председатели и членове в състав, определен с разпоредбите на чл. 4 от Закона за борба с трафика на хора.

(2) Дейността на Националната комисия се подпомага от администрация в състав 10 щатни бройки, която се ръководи от секретар.

(3) Председател на Националната комисия е определен от Министерския съвет заместник министър-председател. Заместник-председателите се определят от председателя на Националната комисия.

Чл. 6. (1) Председателят на Националната комисия ръководи, координира и контролира дейността по осъществяването на държавната политика в областта на предотвратяване и противодействие на трафика на хора и закрила на жертвите.

(2) При изпълнение на правомощията си председателят се подпомага от заместник-председателите и секретаря.

(3) Председателят делегира със заповед правомощия на заместник-председателите.

(4) Функциите на председателя в негово отсъствие се изпълняват от определен за всеки конкретен случай заместник-председател.

Чл. 7. Председателят:

1. внася ежегодно за утвърждаване от Министерския съвет национална програма за предотвратяване и противодействие на трафика на хора и закрила на жертвите;

2. определя поименния състав на Националната комисия;

3. насрочва заседанията на Националната комисия и ги ръководи;

4. внася за разглеждане от Министерския съвет предложения и въпроси, свързани с дейността на Националната комисия и на местните комисии;

5. назначава и освобождава секретаря и служителите в администрацията на Националната комисия;

6. разпорежда се с бюджета и имуществото на Националната комисия;

7. представя в Министерския съвет ежегоден доклад за дейността на Националната комисия и на местните комисии.

Чл. 8. (1) Секретарят е щатен служител към Националната комисия.

(2) За секретар се назначава лице с висше юридическо образование и с най-малко 5 години стаж в системата на органите или организациите по чл. 4 от Закона за борба с трафика на хора.

Чл. 9. Секретарят ръководи администрацията на Националната комисия, като:

1. организира цялостната оперативна дейност;

2. организира подготовката на заседанията на Националната комисия и провежда изпълнението на взетите решения;

3. координира дейността на местните комисии;

4. организира и контролира изпълнението на задачите от администрацията на Националната комисия;

5. контролира и отговаря за работата с документите и за тяхното съхраняване в съответствие с изискванията на Закона за защита на класифицираната информация;

6. организира и контролира набирането и съхраняването на статистическа информация от всички институции, включени в състава на Националната комисия, както и от неправителствените организации при спазване изискванията на Закона за защита на класифицираната информация;

7. организира и контролира воденето на регистъра по чл. 9, ал. 1, т. 2 от Закона за борба с трафика на хора;

8. изпълнява и други задачи, възложени му от председателя на Националната комисия.

Чл. 10. Администрацията по чл. 4, ал. 5 от Закона за борба с трафика на хора се състои от щатни служители към Националната комисия.

Раздел III

Заседания на Националната комисия

Чл. 11. (1) За осъществяване на своята дейност Националната комисия провежда периодично заседания по предварително обявен дневен ред. Редовни заседания се свикват от председателя най-малко 4 пъти в годината. По предложение на членовете на Националната комисия се провеждат и извънредни заседания.

(2) Заседанията на Националната комисия са открити и се провеждат с участието на лицата и организациите по чл. 4, ал. 4 от Закона за борба с трафика на хора. По изключение Националната комисия може да реши да проведе закрито заседание в случаите, когато Законът за защита на класифицираната информация изисква това или когато са застрашени общественият ред и националната сигурност.

(3) Представителите на юридическите лица с нестопанска цел и на международните организации с представителства в страната, които извършват дейност по предотвратяване на трафика на хора и закрила на жертвите от него, участват в заседанията на Националната комисия като наблюдатели.

Чл. 12. (1) Юридическите лица с нестопанска цел заявяват писмено желанието си да участват в заседанията на Националната комисия. Към заявлението се прилагат следните документи:

1. съдебно решение за регистрация;

2. устав на организацията;

3. удостоверение за актуално състояние на заявителя;

4. анкетен лист за дейността и програмата на организацията по образец, одобрен от Националната комисия;

5. пълномощно на лицето, което ще представлява организацията на заседанията на Националната комисия.

(2) Националната комисия уведомява писмено заявителя за констатираните пропуски в представените документи и определя срок за отстраняването им.

(3) Председателят на Националната комисия или упълномощено от него длъжностно лице се произнася по заявлението и по приложените към него документи в 30-дневен срок от получаването им.

(4) Решението по ал. 3 подлежи на обжалване по реда на Закона за Върховния административен съд.

(5) Юридическите лица с нестопанска цел, които са допуснати за участие в заседанията на Националната комисия, представят ежегодно анкетния лист по ал. 1, т. 4.

(6) Участието на лицата по чл. 4, ал. 4 от Закона за борба с трафика на хора в дейността на Националната комисия се прекратява:

1. по тяхно искане;

2. при прекратяване на юридическото лице;

3. по решение на Националната комисия, когато осъществяват дейност в противоречие със закона и добрите нрави, или при прекратяване на дейността по предотвратяване трафика на хора и закрила на жертвите от него.

(7) Решението по ал. 6, т. 3 подлежи на обжалване по реда на Закона за Върховния административен съд.

Чл. 13. (1) Дневният ред за всяко заседание се изготвя от секретаря и се изпраща на членовете на Националната комисия и на другите участници най-малко 7 работни дни преди заседанието заедно с материалите към него.

(2) Лицата и организациите по чл. 4, ал. 4 от Закона за борба с трафика на хора потвърждават участието си в заседанието преди изтичането на срока по ал. 1, като посочват определения от тях представител.

(3) Членовете на Националната комисия и другите участници могат да правят предложения за включване на въпроси в дневния ред и да представят писмени становища.

Чл. 14. Заседанията на Националната комисия се считат за редовно проведени, ако в тях участват най-малко две трети от членовете ѝ. При липса на кворум председателят насрочва ново заседание.

Чл. 15. (1) Националната комисия взема своите решения с обикновено мнозинство. За всяко заседание се води стенографски протокол, който се подписва от стенографа и от председателя на комисията.

(2) В срок 5 работни дни от провеждането на заседанието препис от протокола и от взетите решения се изпраща на членовете на Националната комисия.

Раздел IV

Местни комисии за борба с трафика на хора

Чл. 16. Местните комисии осъществяват държавната политика и стратегия в областта на борбата с трафика на хора на територията на съответните общини, като:

1. предлагат на Националната комисия проект на бюджет за провеждане на общинската политика в областта на борбата с трафика на хора на територията на съответните общини;

2. ежегодно отчитат дейността си пред съответния кмет и пред Националната комисия.

Раздел V

Финанси и имущество

Чл. 17. Националната комисия е юридическо лице на бюджетна издръжка със седалище София. Тя е второстепенен разпоредител с бюджетни кредити към Министерския съвет.

Чл. 18. Председателят на Националната комисия е разпоредител с бюджета и имуществото ѝ.

Чл. 19. Националната комисия има собствен печат и бланка.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

Параграф единствен. Правилникът се приема на основание чл. 4, ал. 6 от Закона за борба с трафика на хора.

ПРАВИЛНИК за приютите за временно настаняване и центровете за закрила и помощ на жертвите на трафика на хора

Приет с ПМС № 49 от 1.03.2004 г., обн., ДВ, бр. 19 от 9.03.2004 г.

Раздел I

Общи положения

Чл. 1. С правилника се уреждат редът за откриване, организацията на работа, управлението и контролът на приютите за временно настаняване и на центровете за закрила и помощ на жертвите на трафика на хора.

Чл. 2. Приютите за временно настаняване и центровете за закрила и помощ на жертвите на трафика на хора са заведения за социални услуги, които се откриват по реда на чл. 9, ал. 1 и чл. 11 от Закона за борба с трафика на хора.

Чл. 3. (1) В приютите за временно настаняване на жертвите на трафика на хора се приемат лицата по чл. 9, ал. 2 от Закона за борба с трафика на хора.

(2) Настаняването в приютите има за цел да осигури на жертвите на трафика на хора подслон, социално, медицинско, битово обслужване и психологическа помощ, да създаде условия за установяване на контакт с близките на жертвите, както и със специализираните ведомства и организации.

Чл. 4. (1) Към местните комисии за борба с трафика на хора се създават центрове за закрила и помощ на жертвите на трафика на хора и в тях се предоставят услуги на жертвите на трафик.

(2) Центровете за закрила и помощ на жертвите на трафика на хора:

1. предоставят информация относно административните и съдебните процедури, които уреждат подпомагането и защитата на жертвите на трафика на хора, на разбираем за тях език;
2. осигуряват специализирана психологическа и медицинска помощ;
3. подпомагат реинтегрирането на жертвите на трафик в семейната и социалната среда.

Раздел II

Ред за откриване на приютите за временно настаняване на жертвите на трафика на хора

Чл. 5. (1) Приютите за временно настаняване на жертвите на трафика на хора се откриват от:

1. Националната комисия за борба с трафика на хора, наричана по-нататък "Националната комисия", по предложение на местните комисии или общините;
2. физически лица, регистрирани по Търговския закон, и юридически лица с нестопанска цел, които предоставят подслон на жертвите на трафика на хора.

(2) Приютите за временно настаняване по чл. 5, ал. 1, т. 2 извършват дейност по Закона за борба с трафика на хора след вписване в регистър към Националната комисия.

Чл. 6. Местните комисии и общините представят предложенията за откриване на приюти по чл. 5, ал. 1, т. 1 пред Националната комисия заедно с мотивирана обосновка за необходимостта от откриването им, както и за осигурените човешки и материални ресурси.

Чл. 7. (1) Вписването в регистъра по чл. 5, ал. 1, т. 2 се извършва след представяне в Националната комисия на следните документи:

1. писмено заявление до председателя на Националната комисия по образец съгласно приложението;

2. удостоверение за актуално състояние на заявителя, издадено от компетентния съд, с вписан предмет на дейност "предоставяне на услуги за лица - жертви на трафика на хора";

3. заверено копие от удостоверението за регистрация по чл. 44 от Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане;

4. свидетелство за съдимост на физическите лица или на лицата, представляващи или упълномощени да представляват юридическото лице;

5. мотивирана обосновка на предложението за необходимостта от откриване на приюта, осигурени човешки и материални ресурси.

(2) За вписването на приюти за временно настаняване на жертвите на трафика на хора, които ще предоставят услуги за деца - жертви на трафика, се представя и заверено копие от лицензията, издадена по реда на чл. 43б от Закона за закрила на детето.

(3) Представителствата на международните междуправителствени организации предоставят услуги на жертви на трафика на хора на територията на страната в съответствие с международните договори, по които Република България е страна.

Чл. 8. (1) Националната комисия се произнася по заявлението и приложените към него документи в 30-дневен срок от получаването им.

(2) При констатиране на пропуски в представените документи заявителят се уведомява писмено и му се дава 7-дневен срок за отстраняването им.

(3) Когато не са спазени изискванията на чл. 7 и чл. 8, ал. 2, Националната комисия отказва вписването в регистъра, като уведомява писмено заявителя.

(4) За вписването в регистъра се издава удостоверение за срок 5 години.

(5) Отказът за вписване подлежи на обжалване по реда на Закона за Върховния административен съд.

Чл. 9. (1) Регистрацията се заличава:

1. по решение на Националната комисия;

2. по искане на регистрираното лице;

3. при прекратяване на юридическото лице и при заличаване от търговския регистър на физическото лице, регистрирано по Търговския закон;

4. при обявяване в несъстоятелност на регистрираното лице;

5. при прекратяване на регистрацията по чл. 44 от Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане и чл. 43б от Закона за закрила на детето;

6. когато не са спазени изискванията на правилника;

7. когато извършената дейност противоречи на закона и на добрите нрави.

(2) В 14-дневен срок от прекратяването на регистрацията по чл. 44 от Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане и чл. 43б от Закона за закрила на детето изпълнителният директор на Агенцията за социално подпомагане и председателят на Държавната агенция за закрила на детето уведомяват за това председателя на Националната комисия.

Чл. 10. (1) Заличаването на регистрацията се извършва със заповед на председателя на Националната комисия.

(2) Заповедта подлежи на обжалване по реда на Закона за Върховния административен съд.

Чл. 11. За издаване на ново удостоверение за вписване регистрираното лице подава заявление в срок един месец преди изтичането на срока на регистрацията, като прилага и документите по чл. 7.

Раздел III

Организация на работата в приютите за временно настаняване на жертвите на трафика на хора

Чл. 12. Приютите за временно настаняване на жертвите на трафика на хора осигуряват 24-часов режим на работа.

Чл. 13. (1) Екипът на приюта се състои от социални работници, медицински работници, педагози, психолози, юристи и други специалисти, както и от помощен персонал.

(2) Председателят на Националната комисия утвърждава минимални нормативи за числеността и професионалната квалификация на персонала.

Чл. 14. Работещите в приюта се задължават да спазват нормативните изисквания за защита на личните данни, станали им известни при или по повод изпълнение на служебните им задължения, както и да зачитат честта и достойнството на личността на настанените лица.

Чл. 15. Охраната на приютите се осигурява от полицейските органи при условията на чл. 81а от Закона за Министерството на вътрешните работи или от дружества, получили разрешение за осъществяване на частна охранителна дейност по реда на чл. 81б от същия закон. Служителите на тези дружества се задължават да спазват нормативните изисквания за защита на личните данни.

Чл. 16. (1) В приютите се води следната задължителна документация:

1. дневник за приетите лица;
2. регистрационна карта за настаненото лице;
3. лично дело на настаненото лице;
4. книга с протоколите от заседанията на екипа.

(2) Документацията по всеки отделен случай се съхранява в архив по ред, определен от Националната комисия.

Чл. 17. Личното дело на настаненото лице съдържа:

1. попълнена анкетна карта с личните данни;
2. психологическа характеристика на състоянието на лицето;
3. предписание за необходимото лечение и терапия;
4. индивидуална програма за оказване подкрепа на жертвата;
5. бележки по приключването на престоя в приюта.

Раздел IV

Условия за приемане в приютите за временно настаняване на жертви на трафика на хора

Чл. 18. (1) В приютите се приемат лица, които са заявили, че са жертви на трафика на хора.

(2) Лицата могат да заявят желание да бъдат приети в приют пред държавните органи и организациите по Закона за борба с трафика на хора.

Чл. 19. (1) В приютите се приемат лица по всяко време на денонощието.

(2) За всяко прието лице се съставя протокол, подписан от социалния работник или от дежурния служител в приюта, от една страна, и от лицето, от друга страна. Протоколът се вписва в дневника за приемане в приюта.

(3) В срок 24 часа от приемането на лицето се уведомяват съответните органи на досъдебното производство.

Чл. 20. (1) При приемане на дете - жертва на трафика на хора, незабавно се уведомява Държавната агенция за закрила на детето.

(2) Децата - жертва на трафика на хора, се настаняват в самостоятелни помещения отделно от пълнолетните лица.

Чл. 21. (1) Жертвата на трафика на хора се настанява в приюта за срок до 10 дни.

(2) Срокът по ал. 1 може да бъде продължен с 30 дни по предложение на местните комисии, органите на досъдебното производство или съда, когато лицето е изявило желание за това.

(3) В случаите по чл. 27 от Закона за борба с трафика на хора срокът на настаняване може да бъде продължен до приключване на наказателното производство със съответен акт на прокурора.

(4) Извън случаите по ал. 3 срокът може да бъде удължен по решение на екипа при наличие на свободни места.

Чл. 22. (1) По време на престоя в приюта жертвите на трафика на хора имат право на:

1. нормални условия за пребиваване и лична хигиена;
2. храна и медикаменти;
3. достъп до неотложна медицинска и психологическа помощ.

(2) Настанените в приюта жертви на трафика на хора са длъжни да спазват установения в него вътрешен ред.

Чл. 23. Жертвите на трафика на хора се уведомяват на разбираем за тях език за правата и задълженията им по време на престоя, за правото им да поискат убежище, както и относно услугите, предоставяни от централите за закрила и помощ.

Чл. 24. (1) На настанените в приютите лица ежедневно се осигуряват закуска, обяд и вечеря, съобразени с възрастта и здравословното им състояние.

(2) Организирането на храненето на настанените в приюта лица се определя с правилника за вътрешния ред.

Чл. 25. На настанените в приюта лица, които нямат подходящи за сезона облекло и обувки, такива им се предоставят безплатно по нормативи, утвърдени от председателя на Националната комисия.

Чл. 26. (1) Медицинското обслужване на лицата, настанени в приютите и централите, се осигурява от лечебни заведения, определени от Националната комисия или от местните комисии, с които се сключват договори за осъществяване на тази дейност.

(2) На всяко настанено лице се провежда медицински преглед. При установяване на заразно заболяване или опаразитяване на лицето се оказва медицинска помощ, а при необходимост то се настанява в лечебно заведение.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

Параграф единствен. Правилникът се приема на основание чл. 12, ал. 1 от Закона за борба с трафика на хора.

Приложение
към чл. 7, ал. 1, т. 1

До
Председателя на Националната комисия
за борба с трафика на хора
ЗАЯВЛЕНИЕ

От

(трите имена на физическото лице/лицето, представляващо юридическото лице)

ЕГН, ЛК №, издадена, представляващ
.....

(наименование на физическото лице, регистрирано по

Търговския закон/юридическото лице)
БУЛСТАТ, № от НДР, седалище, адрес:
.....

(регистрация по чл. 44 ППЗСП и/или лицензия № по чл. 43б от ЗЗД)

Уважаеми г-н Председател,

На основание чл. 6 от Правилника за приютите за временно настаняване и центровете за закрила и помощ на жертвите на трафика на хора моля да бъде вписан в регистъра на Националната комисия за борба с трафика на хора.

Прилагам следните документи:

1.
2.
3.
4.

Дата:

Подпис: